

Trường Quản lý và Chính sách công Fulbright
Thạc sĩ Chính sách công Niên khóa 2019 -2021
 Học kỳ Thu 2019

Đề cương môn học
Luật và Chính sách công

Nhóm giảng viên

Giảng viên: Phạm Duy Nghĩa (nghia.pham@fulbright.edu.vn)
 Trợ giảng: Nguyễn Thị Xuân Hương (MPP20.HuongNguyen@student.fulbright.edu.vn)

Giờ lên lớp: Thứ Ba 10:15 – 11.45
 Thứ Năm 10:15 – 11.45
Thứ hai: 13:30-15:00 ngày 09/12/2019.
Ngày, 26/11/2019: (8:30-10:00): Thi giữa kỳ, (10:15-11:45): Thảo luận
Ngày 17/01/2010: (08:30-16:45): Tình huống mô phỏng

Giờ tiếp học viên:

	<i>Thứ Hai</i>	<i>Thứ Ba</i>	<i>Thứ Tư</i>	<i>Thứ Năm</i>	<i>Thứ Sáu</i>
Phạm Duy Nghĩa		14:00-16:00		14.00-16.00	
Nguyễn Thị Xuân Hương			13:30-16:30		

Đóng góp vào Tầm nhìn và Sứ mệnh của FSPPM

Mục đích của FSPPM là đào tạo ra các học viên Tự tin, Có năng lực, Kết nối, Cam kết với những giá trị công, và có năng lực cạnh tranh nhằm cải thiện chính sách công và quá trình quyết định ở Việt Nam trong bối cảnh chuyển đổi thành một nền kinh tế phát triển và hội nhập toàn cầu.¹

<i>Các năng lực của học viên FSPPM</i>	<i>Đóng góp của môn học</i>
1. Có năng lực quản lý và lãnh đạo trong khu vực công.	
2. Có năng lực tham gia và đóng góp xây dựng thực thi chính sách công.	
3. Có năng lực phân tích, tổng hợp, tư duy phản biện, nhận biết vấn đề và quyết định lựa chọn chính sách.	✓
4. Nhận biết và phát biểu vấn đề từ góc nhìn của khu vực công.	✓

¹ "Our goal: Educate students who are Confident, Competent, Connected, Committed, and Competitive, in aid of improving public policy and decision-making in Vietnam as the country transforms to an advanced, globally-integrated economy".

5. Biết cách tương tác, truyền thông một cách hiệu quả với đối tượng khách hàng đa dạng của khu vực công.	✓
6. Có kiến thức nền tảng về quản lý và lãnh đạo trong khu vực công trong tầm nhìn quốc tế và bối cảnh Việt Nam.	
7. Có kiến thức nền tảng về nền kinh tế thị trường trong tầm nhìn quốc tế và bối cảnh Việt Nam.	
8. Có kiến thức nền tảng về cải cách hành chính nói riêng và khu vực công nói chung trong tầm nhìn quốc tế và bối cảnh Việt Nam.	✓

Tổng quan

“Scarcely any political question arises that is not, sooner or later, transformed into a legal question.”
Alexis de Tocqueville, *Democracy in America (1838)*

Anh/chị là người làm việc trong khu vực công (cán bộ, công chức, viên chức), nhân viên của tổ chức xã hội, báo chí, giảng viên hay người nghiên cứu, tất cả có chung mối quan tâm: học cách phân tích chính sách, đánh giá chính sách, lựa chọn chính sách một cách chuyên nghiệp, giúp cho địa phương và đất nước phát triển hơn, công bằng hơn, nhân văn hơn, vì con người hơn.

Như đã trích de Tocqueville ở trên, mọi chính sách, sớm hay muộn, đều được chuyển hóa thành các vấn đề pháp lý. Bất kỳ lựa chọn chính sách nào của giới quyền thế (elites), muốn áp dụng một cách bắt buộc rộng rãi cho toàn xã hội, đều cần được chuyển hóa dưới một dạng nào đó của pháp luật, gọi là thông báo, quy chế, quyết định, nghị quyết ở cấp địa phương (pháp quy địa phương) hay văn bản pháp luật ở cấp quốc gia (quyết định, thông tư, nghị định, nghị quyết, pháp lệnh, luật). Quy trình ấy, khái quát gọi là dịch chính sách thành luật, tức là chuyển hóa chính sách thành quy phạm pháp luật, hay còn gọi là tiến trình lập quy ở địa phương hoặc lập pháp ở tầm quốc gia.

Ngoài việc lựa chọn và ban hành chính sách, việc tổ chức thực hiện, đánh giá, điều chỉnh, thay đổi hoặc chấm dứt các chính sách chưa hiệu quả, đôi khi phải sửa chính sách sai lầm, cũng cần tới các công cụ pháp luật tương ứng. Như vậy, lập pháp và tổ chức thực thi pháp luật hiển nhiên tác động mật thiết đến lựa chọn và thực thi các chính sách; luật và chính sách công tựa như các góc nhìn khác nhau của cùng một quá trình giúp nhà nước can thiệp, điều tiết, quản lý xã hội theo các chủ đích mà giới quyền thế theo đuổi.

Môn học này được thiết kế nhằm hỗ trợ các kiến thức về pháp luật (lập pháp, hành pháp, tư pháp) và kỹ năng cần thiết của người phân tích chính sách (thu thập dữ liệu, phân tích, thương lượng), giúp anh chị tự tin vận dụng các kiến thức phân tích chính sách trong bối cảnh thể chế pháp luật hiện hành của Việt Nam, với tầm nhìn và khát vọng hướng tới một xã hội dân chủ hơn, vì con người hơn, tôn trọng và thượng tôn pháp luật hơn (tầm nhìn và khát vọng thì toàn cầu, song hành xử thì phải mang tính địa phương).

Môn học kéo dài trong khoảng 15 tuần, *dự kiến có 3 tuần trong tháng 12 có thể có điều chỉnh học bù thêm buổi chiều thứ 2 từ 13.30-15:00*, còn lại mỗi tuần có 02 buổi giảng, mỗi buổi 90 phút, tổng cộng có 30 buổi giảng, trong đó có 04 buổi nhằm thực hiện mô phỏng một phiên thảo luận thẩm định một dự thảo Luật

hoặc nghị quyết của cơ quan dân cử (Phiên điều trần-Hearing). Sau khi tham khảo nhiều phương pháp giảng dạy của các trường chính sách công tiên tiến trên thế giới, chúng tôi lựa chọn cách giảng dạy dựa trên mô phỏng (Simulation) của GS David C. King (Harvard Kennedy School). Cách học này buộc người học không chỉ tự đọc, tự điều tra, tự nhận biết vấn đề, mà còn phải tự nhập vai, tự dàn xếp, tự trải nghiệm các cảm xúc khi phải tiến hành thương lượng với các bạn đồng khóa, từ đó nhằm thúc đẩy sự hình thành các chính sách công. Suy cho cùng, học tốt là thực học các kiến thức, kỹ năng, và cảm xúc cần có cho người phân tích chính sách.

Mục tiêu của môn học

Môn học này đóng góp một phần vào các Chuẩn đầu ra của Chương trình Thạc sĩ chính sách công của FSPPM theo kiểm định của NASPAA (xem ở trên). Cụ thể, sau khi hoàn thành môn học, học viên sẽ được trang bị các kiến thức, kỹ năng, và thái độ sau đây:

- Về kiến thức, học viên đánh giá được các khía cạnh pháp lý của một lựa chọn chính sách (trách nhiệm đưa ra chính sách là của ai; chính sách được thảo luận và phản biện qua những quy trình như thế nào; chính sách phải được thể hiện dưới các hình thức văn bản pháp luật (VBPL) nào; luật pháp cần được thiết kế ra sao để tránh các lựa chọn chính sách kém hiệu quả; luật pháp góp phần thực hiện, điều chỉnh, dừng, chấm dứt hoặc thay thế chính sách như thế nào).
- Về kỹ năng, học viên rèn luyện các kỹ năng tự nghiên cứu pháp luật, tự tìm ra các vấn đề chính sách-pháp luật, kỹ năng viết các thảo luận chính sách ngắn, kỹ năng thương lượng, thảo luận và thuyết trình nhằm thuyết phục công chúng về dự kiến chính sách mà mình lựa chọn. Học viên cũng nâng cao được khả năng đọc và thảo luận các bài viết bằng tiếng Anh về chủ đề luật & chính sách công.
- Về thái độ, học viên luyện tập khả năng chịu đựng, chủ động làm việc dưới sức ép và tần suất cao, hợp tác và chia sẻ thông tin với đồng nghiệp, cân nhắc sự đa dạng của các lợi ích, cần trọng và hướng tới sự công bằng trong các lựa chọn chính sách công.

Yêu cầu đối với học viên

Học viên phải tham gia các buổi giảng, kéo dài từ 22/10/2019 cho đến 17/01/2020. Sau buổi học cuối cùng, học viên có thêm 01 tháng (dịp trước và sau Tết âm lịch) để hoàn thành bài Tiểu luận kết thúc môn học, và phải nộp bài muộn nhất vào ngày 17/02/2020.

Học viên phải đọc kỹ Đề cương này, đọc trước các bài đọc trước khi đến lớp, cũng như tích cực tham gia thảo luận trên lớp. **Học viên phải đến lớp đúng giờ, tự mang theo bảng in tên và đặt trên bàn trước chỗ ngồi của mình. Đến trễ quá 15' thì không nên tham gia buổi học. Trong giờ học hạn chế đi ra ngoài, gây ảnh hưởng đến lớp học.** Học viên nào chưa kịp đọc bài đọc trước giờ giảng thì tự nguyện úp bảng tên xuống bàn ☺. Lưu ý: FSPPM thực hiện chính sách đọc trên các bản điện tử, không in và phát tài liệu đọc bằng giấy cho học viên.

Mỗi học viên phải tích cực tham gia vào một trong 06 nhóm nghiên cứu để hoàn thành Tình huống mô phỏng. Tùy vào thực tiễn công tác, mối quan tâm và kế hoạch nghề nghiệp tương lai, học viên tự lựa chọn

vị trí của mình trong 03 lĩnh vực sau đây: (i) cơ quan hành pháp (UBND), (ii) cơ quan dân cử (HĐND), (iii) Tổ chức chính trị xã hội, các hiệp hội đại diện cho doanh nghiệp, khu vực dân sự, báo chí, truyền thông. Trong giờ học học viên không được ghi âm, ghi hình, tắt hoặc để điện thoại di động hoặc đặt chế độ im lặng, máy tính cần bật chế độ im lặng (hạn chế tối đa việc sử dụng máy tính vào các mục đích không liên quan đến môn học). Khuyến khích học viên lựa chọn các chỗ ngồi khác nhau trong lớp học, tránh ngồi tại một vị trí trong suốt thời gian của khóa học.

Kiểm tra, đánh giá người học

Việc đánh giá học viên bao gồm 05 phần với tỷ trọng chấm điểm dưới đây:

1. 04 bài tóm tắt các bài đọc, ghi nhớ chính sách, mỗi bài 5%:	20%
2. 01 bài kiểm tra ngắn (10/50 khái niệm của Bộ từ vựng môn học):	05%
3. Chuyên cần, Tham gia thảo luận, đóng vai Tình huống mô phỏng:	25%
4. Kiểm tra giữa kỳ (90 phút, 01 câu cho cả lớp và 02 câu lựa chọn):	20%
5. Tiểu luận kết thúc môn học (Môn học này không thi hết môn):	30%

1) Bài tóm tắt các bài đọc, bài ghi nhớ chính sách (Memo): 20 % tổng số điểm

Tùy theo các tuần học, học viên sẽ được yêu cầu nộp các Bài thảo luận tóm tắt các bài đọc hoặc Bài ghi nhớ chính sách, mỗi bài 500 chữ ($\pm 10\%$) về những chủ đề nêu trong bài đọc bắt buộc hoặc nội dung mà Nhóm giảng viên yêu cầu. Bài thảo luận được nộp bằng tệp file word trên Team muộn nhất là **8.20** vào ngày được chỉ định. Có tổng cộng 04 bài tóm tắt hoặc ghi nhớ, mỗi bài 05% tổng số điểm của môn học. (Học viên lưu ý quy định của Trường về bài tập, xem Sổ tay học viên).

2) Bài kiểm tra ngắn (kiểm tra 10 khái niệm trong tổng số 50 từ vựng): 05 % tổng số điểm

Ban giảng viên đã chuẩn bị một Bộ từ vựng của môn học với khoảng 50 khái niệm cơ bản liên quan đến quy trình lập pháp và thực thi pháp luật. Học viên sẽ được kiểm tra kiến thức (một cách lựa chọn ngẫu nhiên) về 10 trong số 50 khái niệm đó.

3) Chuyên cần, Tham gia thảo luận, đóng vai trong Tình huống mô phỏng: 25 % tổng số điểm

Chuyên cần bao gồm sự tham gia trên lớp (có mặt tại lớp, ghi danh), tham gia thảo luận, cho ý kiến trên lớp. Số lần phát biểu là một chỉ số, song quan trọng hơn là nội dung phát biểu phải gắn với bài đọc, gắn với nội dung thảo luận, có dẫn chiếu/tương tác với ý kiến của các học viên khác trong lớp. Phần này được đánh giá: 5%.

Tình huống mô phỏng: Trong chớp mắt, anh/chị đã lựa chọn và trở thành: (i) công chức lãnh đạo trong Chính quyền địa phương hoặc Trung ương (Chính phủ, UBND, các sở ban ngành, ví dụ Tài chính, GTVT), hoặc trở thành (ii) đại biểu dân cử trong Quốc hội, HĐND, hoặc trở thành (iii) người đại diện cho Mặt trận tổ quốc, Hiệp hội doanh nghiệp, đại diện cho tổ chức xã hội, giới nghiên cứu,

báo chí, truyền thông. Thành phố nơi anh/chị đang sống đang đứng trước những thách thức phát triển rất lớn, thiếu các nguồn lực phát triển, hạ tầng, tới những vấn đề xã hội. Để minh họa làm ví dụ, chúng tôi sẽ cung cấp một Báo cáo toàn cảnh về nền kinh tế của TPHCM, các báo cáo về Hà Giang và Tây Ninh. Từ đó anh/chị sẽ nhận thấy các thách thức của các chính quyền địa phương. Trước các sức ép đó, chính quyền các cấp đang đứng trước nhiều lựa chọn chính sách, ví dụ đổi đất lấy công trình, thực hiện các dự án BOT xây dựng các vành đai giao thông, tăng nguồn thu từ thí điểm thuế tài sản, phát hành trái phiếu công trình, từ đó tạo nguồn lực cho phát triển.

Chia 06 nhóm: Dựa vào cấu trúc như trên, học viên cả lớp sẽ tự chọn tham gia vào một trong 06 nhóm: 02 nhóm đại diện cho cơ quan hành pháp (UBND/Chính phủ), 02 nhóm đại biểu dân cử (HĐND/Quốc hội), và 02 nhóm tổ chức xã hội, hiệp hội DN, giới nghiên cứu hoặc báo chí. Nên lựa chọn 1 chính sách ở cấp độ địa phương (*Chính sách 1*) và một Chính sách ở cấp độ TW (*Chính sách 2*).

Làm gì trong 15 tuần? Anh/chị đứng trước nhiều lựa chọn chính sách, và phải tìm cách thúc đẩy các chính sách đó được thông qua dưới một dạng VBPL có hiệu lực của địa phương, ví dụ một Nghị quyết của HĐND, hoặc của Trung ương (ví dụ một đạo luật, nghị quyết của Quốc hội). Anh/chị có 15 tuần làm việc để nghiên cứu, khám phá, vận động, soạn thảo, tranh luận, phản biện nhằm thúc đẩy hoặc đẩy lùi, chỉnh sửa các chính sách mà anh chị quan tâm. Vừa làm, vừa tự nghiên cứu khung khổ pháp luật Việt Nam, vừa đọc rộng hơn để hiểu các khung lý thuyết và tầm nhìn quốc tế. Vì thời gian có hạn, nên chọn chủ đề vừa sức, có phạm vi nghiên cứu rõ ràng, song cũng có nhiều ý kiến đa chiều, đang gây tranh cãi.

Anh chị phải đóng những vai gì? Về nhóm Chính quyền, hãy là lãnh đạo, nhân viên chịu trách nhiệm chính của một Bộ hoặc UBND, ví dụ Sở Tài chính, Sở GTVT, hoặc bất kỳ sở ngành nào mà anh chị quan tâm. Hãy đưa ra các lựa chọn chính sách và tìm cách thuyết phục cả lớp về chính sách đó, hãy chuẩn bị Tờ trình dự thảo Nghị quyết của HĐND bao gồm lựa chọn chính sách mà anh chị muốn thông qua, kể cả các hồ sơ mà anh chị cho rằng cần cho Tờ trình đó. Về nhóm HĐND, hãy là các đại biểu dân cử, hãy nhóm họp thành các Ban tương ứng (ví dụ: Ban Kinh tế-ngân sách, Ban Văn hóa-Xã hội). Hãy chuẩn bị các Báo cáo thẩm định, các câu hỏi chất vấn trong các Phiên điều trần. Về nhóm Hiệp hội và xã hội dân sự, hãy chuẩn bị các Ý kiến phản biện, các phân tích chính sách, ủng hộ hoặc phản đối các đề xuất chính sách của Chính quyền. Hãy học cách vận động hành lang, thuyết phục Chính quyền và HĐND.

Lựa chọn ưu tiên: Cũng như trong thực tiễn, có quá nhiều việc phải làm, khó khăn lớn nhất đối với các nhà phân tích chính sách sẽ là xác định ưu tiên chính sách. Trong khoảng 15 tuần học, cũng tựa như năng lực hữu hạn của Chính quyền và HĐND, lớp học chỉ có thể thảo luận sâu về 02 lựa chọn chính sách mà các học viên ưu tiên. Trong các tuần đầu tiên, học viên cùng nhóm giảng viên sẽ thảo luận và chọn ra 02 ưu tiên chính sách, từ đó giao nhiệm vụ cho các nhóm tham gia chuẩn bị tài liệu và thảo luận. 03 nhóm sẽ thảo luận Chính sách 1 vào Sáng 17/01/2020; 03 nhóm còn lại sẽ thảo luận Chính sách 2 vào Chiều 17/01/2020.

Đánh giá Mô phỏng: Toàn bộ các hoạt động mô phỏng này sẽ được đánh giá 20% tổng số điểm của môn học. Việc đánh giá bao gồm: Tiến độ công việc, Chất lượng nội dung công việc, Khả năng sáng tạo, khéo léo trong thương lượng, Sự cẩn trọng, kiên nhẫn trong thuyết phục chính sách, chất lượng các Tờ trình, Báo cáo thẩm định, Ý kiến phản biện hoặc ủng hộ, các bài báo, bài vận động chính

sách bằng văn bản, kỹ năng truyền thông, tương tác với công chúng. Học viên tham gia đánh giá cùng giảng viên.

4) Thi giữa kỳ: 20 % tổng số điểm.

Môn học này sẽ tổ chức 01 bài thi giữa kỳ, thời gian làm bài là 90 phút, hình thức thi viết, tự luận, không sử dụng bất kỳ tài liệu nào. **Đề thi gồm 03 câu hỏi: Câu 1 áp dụng chung cho cả lớp, không báo trước; 2 câu còn lại sẽ là một lựa chọn trong số 04 câu hỏi đã được nhóm giảng viên thông báo ngay tại tuần thứ nhất** của Khóa học để học viên chuẩn bị trước.

5) Bài Tự luận kết thúc môn học: 30 % tổng số điểm

Dựa trên Tài liệu đọc, các bài giảng và thảo luận trên lớp, dựa trên cảm nhận từ Tình huống mô phỏng, hoặc các quan tâm cá nhân, mỗi học viên phải chọn cho mình một Vấn đề chính sách-pháp luật để viết một bài Tự luận kết thúc môn học. Mỗi học viên một bài riêng rẽ, không viết chung theo nhóm. Mỗi học viên tự chọn và đề xuất một chủ đề viết bài Tự luận để Nhóm giảng viên thông qua.

Nhóm giảng viên gợi ý những chủ đề sau đây để học viên tham khảo:

- Đánh giá chính sách pháp luật đối với các Dự án BOT giao thông, giải thích vì sao các Dự án này thường gây ra các tranh luận đa chiều, và phản đối trong xã hội; Đánh giá chính sách đối đất lấy hạ tầng;
- Đánh giá các chính sách pháp luật liên quan đến quản lý nợ công của địa phương và TW; Đánh giá các giải pháp tạo nguồn thu bền vững ổn định cho ngân sách các địa phương, kiểm soát chặt chẽ hơn kỷ luật ngân sách ở địa phương;
- Đánh giá các chính sách pháp luật liên quan đến sử dụng đất, mối liên hệ giữa DN và các hộ dân, cánh đồng mẫu lớn, tích tụ ruộng đất, bồi thường giải phóng mặt bằng;
- Đánh giá quy trình ngân sách địa phương, kỷ luật thực thi ngân sách địa phương;
- Đánh giá các chính sách xã hội hóa giáo dục, y tế, văn hóa, thể thao...;
- Đánh giá các chính sách cải thiện môi trường kinh doanh, cải thiện nền hành chính chuyển sang phục vụ, các chính sách cải cách khu vực công nhằm thúc đẩy khu vực kinh tế tư nhân phát triển;
- Đánh giá các chính sách cải cách DNNN, các chính sách kinh tế ngành mà anh/chị quan tâm.

Bài Tự luận có độ dài khoảng 10 trang (3000 từ $\pm$ 10%), tuân thủ các chuẩn mực của một Bài phân tích chính sách theo quy định của FSPPM. Hình thức nộp bài tương tự như các Bài tóm tắt hoặc Memos. Thời hạn cuối cùng để nộp bài: 08.20 ngày 17/02/2020. Nhóm giảng viên sẽ hướng dẫn chi tiết cách thức đăng ký chủ đề, cách lập dàn ý, hướng dẫn tài liệu tham khảo để các học viên hoàn thành bài Tự luận đúng yêu cầu.

Cuối cùng, anh/chị cần lưu ý: môi trường học tập tại FSPPM là thân thiện và hợp tác, song cũng hết sức nghiêm khắc và cạnh tranh. Đừng nghĩ tới đạo văn. Hãy học cách trích và dẫn tài liệu đúng quy định. Hãy nỗ lực cạnh tranh. Theo quy định của FSPPM, phổ điểm của một lớp học thường được định hướng như sau: A (5-10%), A- (10-25%), B+ (30-40%), B (20-25%), B- hoặc C (5-10%).

Kế hoạch 30 buổi giảng Luật & Chính sách công cho MPP'2021: (tô màu vàng = có thay đổi)

TT	Ngày	Nội dung	Bài tập BT
1.	22/10/2019	Giới thiệu môn học: Hình thành 06 nhóm (UBND/Bộ, HĐND/QH, TCXH/Báo chí)	
2.	24/10/2019	Pháp luật: Khái niệm và mối quan hệ Pháp luật & Chính sách công	
3.	29/10/2019	Phân quyền giữa TW và địa phương: Vai trò của Hiến pháp	
4.	31/10/2019	Xác lập ưu tiên lập quy, lập pháp: Giới thiệu ưu tiên của 06 nhóm	
5.	5/11/2019	Vận động chính sách (advocacy) Vận động hành lang (lobbying)	
6.	7/11/2019	Thực hành vận động hành lang: <i>Thương lượng nhằm ưu tiên soạn thảo và thông qua 02 Dự thảo nghị quyết HĐND</i>	BT.1
7.	12/11/2019	Lập quy địa phương: Các nhân tố và quy trình	
8.	14/11/2019	Lập pháp ở TW: Các nhân tố và quy trình	Ý tưởng 0
9.		Sự khác biệt: Giới quyền thế và ảnh hưởng tới lập pháp ở Việt Nam	
10.	19/11/2019	Các tiêu chí đánh giá các dự án luật: ROCCIPI	
11.	21/11/2019	Các tiêu chí đánh giá các dự án luật: RIA	
12.		Quy trình nghị viện: QH/HĐND hoạt động trên quy tắc nào?	BT.2
13.	26/11/2019	8:30-10:15 Thi giữa kỳ (90 phút):	Exam
14.		10:30-11:45 Các nhóm bầu trưởng ban & Xác lập quy tắc Phiên họp thẩm định dự án luật/nghị quyết (hearing) Phác thảo hồ sơ lập quy ở địa phương: Yêu cầu đối với 06 nhóm	
15.	3/12/2019	Quy trình nghị viện: Cơ quan dân cử hoạt động như thế nào? Khách mời dự kiến: TS Nguyễn Sĩ Dũng	
16.	5/12/2019	Giám sát nghị viện: Giám sát thực hiện pháp luật, pháp quy	Đề cương 1
17.	13:30 9/12/2019	Luật và Phát triển: Các con đường đi đến chế độ pháp quyền ở Đông Á	
18.	10/12/2019	Luật và Phát triển: Gợi ý mô hình lý thuyết cho các quốc gia chuyển đổi	
19.	17/12/2019	Luật và Phát triển: Các thách thức trong xây dựng chế độ pháp quyền	BT.3
20.	19/12/2019	Nghiên cứu tình huống 1: Luật đất đai	
21.	24/12/2019	Nghiên cứu tình huống 2: Luật cạnh tranh	
22.	26/12/2019	Nghiên cứu tình huống 3: Luật hình sự	
23.	31/12/2019	Tiệm cận công lý (1): Cải cách tư pháp ở Đông Á	
24.	02/01/2020	Tiệm cận công lý (2): Cải cách tư pháp ở Việt Nam	BT.4
25.	07/01/2020	Tham vấn chính sách: Kinh nghiệm tham gia lập pháp của các hiệp hội Khách mời: Luật sư Nguyễn Hưng Quang	
26.	09/01/2020	Tổng kết khóa học: Khái quát các lý thuyết, Hỏi đáp	Đề cương 2
27.	8:30	Phiên họp thẩm định Dự thảo Nghị quyết (1) HĐND chủ trì	
28.	17/01/2020	Tranh luận, biểu quyết (thông qua, hoặc không thông qua Nghị quyết)	
29.	13:30	Phiên họp thẩm định Dự thảo Nghị quyết (2) HĐND /Quốc hội	

30.	17/01/2020	Tranh luận, biểu quyết (thông qua, hoặc không thông qua Nghị quyết)	
	17/02/2020	Nộp Tiểu luận kết thúc môn học (3000 từ ± 10%)	Tiểu luận

Tài liệu cho môn học

Tài liệu bắt buộc: Các tài liệu dưới đây có thể bằng tiếng Việt và tiếng Anh.

1. **World Development Report 2017** Chương 3 tr. 84-98 (bằng tiếng Anh). Đọc trước tài liệu này.
2. **Pat Libby & Associates**, University of San Diego, 2012, *The Lobbying Strategy Handbook, 10 Steps to Advancing Any Cause Effectively*. (Yêu cầu đọc các Chương **1, 4, 5-12**).
3. **Walter J. Oleszek** (2016), *Congressional Procedures and the Policy Process*, 10th Edition, yêu cầu đọc các Chương: **1, 3, 5, 9**.
4. **Bộ Tư pháp** (2018), *Hướng dẫn nghiệp vụ đánh giá tác động của chính sách*.
5. **Nguyễn Sĩ Dũng**, 2017, *Bàn về Quốc hội và những thách thức của khái niệm*, CTCP Sách Omega và NXB Chính trị Quốc gia.
6. **Barry R Weingast** (Stanford University) 2010, *Why Developing Countries Prove So Resistant to the Rule of Law*, in James J. Heckman, Robert L. Nelson, Lee Cabatingan, *Global Perspectives on the Rule of Law*. (New York: Routledge-Cavendish, 2010).
7. **C. Milhaupt, K. Pistor**, *Law and Capitalism*, University of Chicago, 2008, Chương 2 (đã dịch).
8. **Ann Seidman**, *Xem xét dự án luật: Cẩm nang cho các nhà lập pháp*, NXB CTQG, HN, 2004 (đọc nguyên bản tiếng Anh).
9. **Truong Thien Thu, Ranjith Perera**, *Intermediate levels of property rights and the emerging housing market in HCM City, Vietnam*, *Land Use Policy* 28 (2010) 124-138 – có bản dịch
10. **Eric Li (2019)**, *China and the Rule of Law*, *American Affairs Volume III, Number 3* (Fall 2019): 133–54. <https://americanaffairsjournal.org/2019/08/china-and-the-rule-of-law/>
11. **Tom Ginsburg**, *Judicial Independence in East Asia: Lessons for China*, in Randall Peerenboon, *Judicial Independence in China*, Cambridge University Press 2010, pp 247-259
12. **Randall Peerenboon**, *Báo cáo nghiên cứu về quản lý tòa án ở Trung Quốc*, UNDP-Ban chỉ đạo cải cách tư pháp, 2011 (tài liệu chưa công bố).

Văn bản pháp luật (tùy theo chủ đề Tình huống mô phỏng và Tự luận, học viên cần tìm thêm) :

- Hiến pháp (HP 2013)
- Luật Tổ chức chính quyền địa phương (Luật TCCQPĐP 2015)
- Luật Ngân sách (Luật NS 2015)
- Luật Ban hành văn bản quy phạm pháp luật (Luật VBQPPL 2015)

Tài liệu đọc thêm:

- **World Bank**, *Báo cáo phát triển Việt Nam 2010: Thế chế hiện đại*, Chương 5, tr 85-103, World Development Report 2017.

- **UNDP**/Ủy ban trao quyền pháp lý cho mọi người, *Pháp luật cho mọi người*, NXB Tư pháp, HN 2011 (sách dịch từ tiếng Anh), Tập I, II.
- UNDP and VN Supreme Court, (Bath and Biddulph), *Research Studies on the Organization and Function of the Justice System in Five Selected Countries*, 2010
- **Hoàng Thế Liên** (Chủ biên) (2011), *Sổ tay soạn thảo, thẩm định, đánh giá tác động của VBQPPL*, NXB Tư pháp 2011.

Trang Web và nguồn thông tin online khác:

- WGI: <http://info.worldbank.org/governance/wgi/index.asp>
- <http://vanban.chinhphu.vn/portal/page/portal/chinhphu/hethongvanban>
- <http://congbao.chinhphu.vn/>
- <http://congbao.hochiminhcity.gov.vn/>
- Quốc hội: cơ sở dữ liệu luật Việt Nam: <http://vietlaw.gov.vn/LAWNET/>
- Bộ Tư pháp, văn bản luật: <http://www.moj.gov.vn/pages/vbpq.aspx>
- Các bản án đã công bố: <https://congbobanan.toaan.gov.vn/>
- Dự thảo luật: <http://duthaonline.quochoi.vn/> ; www.vibonline.com.vn
- Tạp chí Nghiên cứu lập pháp: <http://www.nclp.org.vn/>

Nội dung chi tiết và Yêu cầu bài đọc theo 30 chủ đề/buổi giảng:

TT	Nội dung: Bài đọc hàng tuần của học viên
1.	Giới thiệu môn học: Hình thành 06 nhóm (UBND, HĐND, TCXH)
	<ul style="list-style-type: none"> o Đề cương môn học 10/2019 o Đọc thêm: Tìm hiểu thách thức KT-XH của địa phương hoặc ngành mà học viên quan tâm (Trường cung cấp các bài nghiên cứu: TPHCM, Tây Ninh, Hà Giang)
2.	Pháp luật: Khái niệm và mối quan hệ Pháp luật & Chính sách công
	<ul style="list-style-type: none"> o World Development Report 2017 Chương 3 tr. 84-98 (ưu tiên đọc trước) o Libby 2012, Chương 1 o Đọc thêm: Phạm Duy Nghĩa 2011, <i>Pháp luật đại cương</i>, Chương 1-2: 9-87 o Xem thêm video Clip: Lê Đăng Doanh (2018): <i>Quá trình soạn thảo Luật Doanh nghiệp 1999</i> o Quang Thiệu (2005): <i>Hành trình 10 năm một đạo luật</i>
3.	Phân quyền giữa TW và địa phương: Vai trò của Hiến pháp
	<ul style="list-style-type: none"> o Nguyễn Sĩ Dũng 2017, tr. 22-123 (học viên tự mua hoặc đọc ở Thư viện) o HP 2013, Luật TCCQĐP 2015, Luật Ngân sách 2015
4.	Xác lập ưu tiên lập quy, lập pháp: Giới thiệu ưu tiên của 06 nhóm
	<ul style="list-style-type: none"> o Bộ Tư pháp (2018), <i>Hướng dẫn nghiệp vụ đánh giá tác động của chính sách</i> o Nguyễn Sĩ Dũng 2017, tr. 194-223 o Đọc thêm: Hoàng Thế Liên 2011, Chương II: các trang 66-78 o L4: Glosary (50 khái niệm cơ bản liên quan đến lập pháp)
5.	Vận định chính sách (advocay) và vận động hành lang (lobbying)
	<ul style="list-style-type: none"> o Libby 2012, Chương 5-9
6.	Thực hành vận động hành lang: <i>Thương lượng nhằm ưu tiên soạn thảo và thông qua 02 Dự thảo nghị quyết HĐND vào ngày 17/01/2020</i>
	<ul style="list-style-type: none"> o Libby 2012, Chương 10-11: Vận động hành lang trong thời đại Cyberspace và toàn cầu hóa
7.	Lập quy địa phương: Các nhân tố và quy trình
	<ul style="list-style-type: none"> o Oleszek (2016), Chương 1 o Luật TCCQĐP 2015 o Đọc thêm: Hoàng Thế Liên 2011
8.	Lập pháp ở TW: Các nhân tố và quy trình
	<ul style="list-style-type: none"> o Luật VBQPPL 2015 o Oleszek (2016), Chương 3 o Video Clips Senate Proposal-Vote
9.	Sự khác biệt: Giới quyền thế và ảnh hưởng tới lập pháp ở Việt Nam
	<ul style="list-style-type: none"> o Nguyễn Xuân Thành (2019): <i>Oligarchic Formation: The Case of Vietnam</i> o Martin Gainsborough (FETP) <i>Nền kinh tế chính trị đang thay đổi ở Việt Nam: Tình huống Thành phố Hồ Chí Minh</i>
10.	Các tiêu chí đánh giá các dự án luật: ROCCIPI
	<ul style="list-style-type: none"> o Seidman 2003: Xem xét dự án luật (Nguyên bản)

11.	Các tiêu chí đánh giá các dự án luật: RIA
	<ul style="list-style-type: none"> ○ Bộ Tư pháp (2018), Hướng dẫn nghiệp vụ đánh giá tác động của chính sách ○ Đọc thêm: Hoàng Thế Liên 2011, Phần IV: tr. 251-338 ○ Nguyễn Hưng Quang và cộng sự (2018): Đánh giá Luật đăng ký BĐS
12.	Quy trình nghị viện: Các ban của HĐND hoạt động trên quy tắc nào?
	<ul style="list-style-type: none"> ○ Oleszek (2016), Chương 3, Chương 5
13.	Thi giữa kỳ (90 phút):
	<ul style="list-style-type: none"> ● Các nhóm bầu Trưởng ban & xác lập quy tắc Phiên họp thẩm định
14.	Phác thảo hồ sơ lập quy ở địa phương: Yêu cầu đối với 06 nhóm
15.	Quy trình nghị viện: Cơ quan dân cử hoạt động như thế nào? <i>Dự kiến khách mời: TS Nguyễn Sĩ Dũng</i>
16.	Giám sát nghị viện: Luật được làm rồi thì giám sát thực hiện như thế nào?
	<ul style="list-style-type: none"> ○ Libby 2012, Chương 12 ○ Oleszek (2016), Chương 9
17.	Luật và Phát triển: Các con đường đi đến chế độ pháp quyền ở Đông Á
	<ul style="list-style-type: none"> ○ Pistor and Wellons, <i>The role of law and legal institutions in Asian economic development 1960-1995</i>, Oxford University Press 1999 ○ Pistor, <i>Law & Capitalism</i>, 2008, Chương 2
18.	Luật và Phát triển: Gợi ý mô hình lý thuyết cho các quốc gia chuyển đổi
	<ul style="list-style-type: none"> ○ Pistor, <i>Law & Capitalism</i>, 2008, Chương 2
19.	Luật và Phát triển: Các thách thức trong xây dựng chế độ pháp quyền
	<ul style="list-style-type: none"> ○ Weingast 2010 ○ Eric Li (2019), <i>China and the Rule of Law</i>,
20.	Nghiên cứu tình huống 1: Luật đất đai
	<ul style="list-style-type: none"> ○ Trương Thiên Thu (2010) ○ Mini Case: Dự án 29 Nguyễn Đình Chiểu, Đa Kao, Q1 HCM ○ Đọc thêm: UNDP, Trao quyền pháp lý, Tập I
21.	Nghiên cứu tình huống 2: Luật công ty
	<ul style="list-style-type: none"> ○ Mini Case: Vì sao xuất hiện những công ty alibaba? ○ Phạm D Nghĩa (2019): Tính ổn định của pháp luật qua ví dụ Luật doanh nghiệp và Luật đầu tư
22.	Nghiên cứu tình huống 3: Luật hình sự và hành chính
	<ul style="list-style-type: none"> ○ Tìm đọc thêm: Phan Trung Hoài, Cánh cửa tư pháp và Bút ký luật sư (nhiều tập) ○ Tình huống: Vụ án Bà Ba Sương ○ Phạm D Nghĩa (2019): Những giới hạn của tổ tụng hành chính Việt Nam
23.	Tiệm cận công lý (1): Cải cách tư pháp ở Đông Á
	<ul style="list-style-type: none"> ○ Peerenboon 2011
24.	Tiệm cận công lý (2): Cải cách tư pháp ở Việt Nam
	<ul style="list-style-type: none"> ○ Tom Ginsburg 2010
25.	Tham vấn chính sách: Kinh nghiệm tham gia lập pháp của các hiệp hội

	<i>Dự kiến khách mời: Luật sư Nguyễn Hưng Quang</i>
26.	Tổng kết khóa học: Khái quát các lý thuyết, Hỏi đáp
30	27-30: Thảo luận (Phiên họp thẩm định dự thảo nghị quyết/luật của một ban/ủy ban của HĐND/QH, có sự tham gia của cơ quan trình và tổ chức xã hội).

Đề cương các môn học đã tham khảo:

- **David C. King**, Harvard Kennedy School, Spring 2017, Course Syllabus: *The U.S. Congress and Law Making*, <https://sites.hks.harvard.edu/syllabus/DPI-120.pdf>
- **Valenta Kabo**, University of Michigan, Fall 2014, Course Syllabus: *Comparative Law and Public Policy*, <http://fordschool.umich.edu/courses/winter/2017/pubpol-475-1>
- **Mark Leinung**, Albany University, Fall 2016, Course Syllabus: *Law & Public Policy*, <http://www.albany.edu/rockefeller/syllabi/FA2016/pad/RPAD%20Grad%20Syllabi/RPAD-RPOS%20529%20Leinung%20Fall%202016%20Syllabus.pdf>
- **Stanford Law School**, Law and Public Policy, *Law and Policy Lab*, https://law.stanford.edu/areas_of_interest/law-public-policy/#slnav-law-and-policy-lab
- **Miranda Yaver**, Columbia Law School, Summer 2014, *Law and Public Policy in the US*.